

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-2-219 (Devralma)
Karar Sayısı : 10-66/1403-524
Karar Tarihi : 21.10.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Arif Ogün SARI, Nimet KAVAK

C. BİLDİRİMDE BULUNAN :- Mars Sinema Turizm ve Sportif Tesisler İşletmeciliği A.Ş.

20

D. TARAFLAR :- Mars Sinema Turizm ve Sportif Tesisler İşletmeciliği A.Ş.
Aydın Sokak No:4/7-8 34330 Levent/İstanbul

- Film Ofis Sinema Sanayi Ticaret A.Ş.
Büyükdere Cad No:22 Şişli Cevahir AVM Şişli/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Film Ofis Sinema Sanayi Ticaret A.Ş. (Film Ofis) tarafından sahip olunan Cevahir Alışveriş Merkezindeki sinema işletmesinde bulunan demirbaşların Mars Sinema Turizm ve Sportif Tes. İşl. A.Ş. (Mars Sinema) tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

30

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 08.09.2010 tarih ve 7081 sayı ile intikal eden ve eksiklikleri en son 01.10.2010 tarih ve 7566 sayı ile tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda düzenlenen 14.10.2010 tarih ve 2010-2-219/Öİ-10-266.AOS sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 19.10.2010 tarih ve REK.0.06.00.00-120/506 sayılı Başkanlık Önergesi ile 10-66 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; bildirim konusu devralma işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olduğu, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi anlamında, bir hâkim durum yaratmaya veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirmeye yönelik olarak rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı, işleme izin verilmesinde bir sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İşleme İlişkin Bilgiler

50 Bildirim konusu işlem; Cevahir Alışveriş Merkezi içinde yer alan sinemada bulunan demirbaşların, 01.08.2010 tarihinde Mars Sinema ile Film Ofis arasında imzalanan Satış Vaadi ve Taahhüt Sözleşmesi uyarınca Mars Sinema tarafından devralınmasına ilişkindir. Kira sözleşmesine ilişkin olarak, Film Ofis ile Şişli Kültür ve Ticaret Merkezi İşletme ve Ticaret Anonim Şirketi¹ arasında yapılmış olan 01.09.2005 başlangıç tarihli ve 8 yıl süreli kira sözleşmesinin de devir tarihinden önce feshedileceği bildirilmiştir. Bununla birlikte Mars Sinema ile St. Martins Şişli Gayrimenkul Yatırımcılığı Ticaret A.Ş.² ile arasında Cevahir Alışveriş Merkezi'ndeki 13 adet salon, büfe, kafe alanları, fuaye alanı, idari ofislerin bulunduğu alanın kiralanması için yeni bir kira sözleşmesi akdedilmiştir.

Bildirim formunda ayrıca bildirim konu devrin kira sözleşmesi, marka, patent ya da çalışan devrini içermediği bilgisine de yer verilmiştir.

60 Bildirim kapsamında, Rekabet Kurulu onayı alınana kadar Cevahir Alışveriş Merkezi'nde bulunan sinema işletmesinin fiili, hukuki ve ekonomik kontrolünün Film Ofis'te kalmasını temin etmek amacıyla taraflar arasında ayrıca Ek Protokol imzalanmıştır.

H.2. Taraflar

H.2.1. Devralan Taraf: Mars Sinema

70 Mars Sinema, sinema salonu işletmeciliği alanında faaliyet göstermektedir. Dosya kapsamında elde edilen bilgilere göre, 2009 yıl sonu itibariyle Mars Sinema, toplam 13 şehirde, (.....) noktada, (.....) sinema ekranı ile faaliyet göstermekte olup (.....) koltuk kapasitesine sahiptir. Mars Sinema Adana, Adapazarı, Ankara, Antalya, Aydın, Denizli, Erzurum, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kayseri, Mersin ve Trabzon illerinde faaliyet göstermektedir.

Mars Sinema'nın kontrolüne sahip olan Mars Entertainment Group A.Ş. (MEG)'nin %60 oranındaki hissesinin Odyssey S.a.r.l. tarafından devralmasına ilişkin işleme 26.08.2010 tarihli ve 10-56/1090-412 sayılı Rekabet Kurulu kararıyla izin verilmiştir.

Mars Sinema'nın 2009 yılında Türkiye genelinde elde ettiği ciro (.....) TL iken İstanbul'da elde edilen cironun yaklaşık olarak (.....) TL olduğu bildirilmiştir.

H.2.2. Devreden Taraf: Film Ofis

80 Tiyatro, sinema, kafe, bar ve her türlü eğlence yerleri ile sportif faaliyet alanları kurmak ve işletmek üzere kurulmuş olan Film Ofis sinema salonu işletimi alanındaki faaliyetlerine Megaplex Şaşkınbakkal Sinemaları ile devam edecektir. Film Ofis ve ortaklarının inşaat, yapı, gayrimenkul geliştirme ve yatırım alanlarında faaliyet gösteren başka şirketlerde de hissedarlıkları bulunmaktadır. Film Ofis'in hissedarlık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Film Ofis Ortaklık Yapısı

¹ Şişli Kültür ve Ticaret Merkezi İşletme ve Ticaret A.Ş.'nin alışveriş merkezinin işletmecisi olduğu bilgisi verilmiştir.

² Bildirim Formu'nda Cevahir İnşaat Sanayi Turizm ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.'nin hisselerinin tamamının St. Martins Şişli Gayrimenkul Yatırımcılığı Ticaret A.Ş. tarafından devralındığı bilgisine yer verilmiştir.

Hisse sahibi	Hisse Oranı (%)
Orhan KEÇELİ	33
Korkut Nedim KEÇELİ	33
Ali Engin KEÇELİ	33
Müzeyyen KEÇELİ	0.5
Ahmet KEÇELİ	0.5
Toplam	100

90 Film Ofis tarafından işletilmekte olan Cevahir Sinema salonunda 11'i sinema, 2'si tiyatro salonu olmak üzere 13 salon bulunmaktadır. Tiyatro salonları, tiyatro kuruluşlarına kiralanmak suretiyle kullanılmakta, söz konusu devre konu işleme ilgisi bulunmamaktadır. Devre ilişkin olan toplam sinema salonu ve ekran sayısı (.....) iken, toplam koltuk sayısı ise (.....)'dir. Film Ofis'in 2009 yılı Cevahir Şubesi cirosu (.....) TL'dir.

H.3. İlgili Pazar

H.3.1. İlgili Ürün Pazarı

100 Genel olarak sinema sektöründe, film üretimi, dağıtımı ve gösteriminden oluşan bir faaliyet zinciri bulunmaktadır. Stüdyolar ya da bağımsız yapımcılar tarafından hazırlanan filmler genellikle dağıtım firmaları tarafından pazarlanmakta ve sinema salonlarına dağıtılmaktadır. Son aşamada, sinema salonları filmlerin gösterimini gerçekleştirmektedir. Genellikle sinema gösterim hizmeti veren salonlar, bu salonlarda ve fuayelerde yiyecek, içecek, kitap, cd vs. ürünlerin satışını da yapmaktadır. Bu hizmetlerle birlikte reklam yeri satışı faaliyetleri, sinema salonu işletmeciliğinin asıl konusu olan film gösterim faaliyetini tamamlayan yan hizmetler olarak değerlendirilmektedir.

Bildirime konu işlem, sinema salonu işletmeciliği alanında faaliyet gösteren Film Ofis'in Cevahir Alışveriş merkezinde işlettiği sinema salonundaki demirbaşların Mars Sinema tarafından devralınmasına ilişkindir.

Önceden alınan 17.6.2005 tarih ve 06-31/373-95 sayılı, 28.4.2006 tarih ve 06-31/373-95 sayılı Rekabet Kurulu kararlarına paralel olarak ilgili ürün pazarının "sinema salonu hizmetleri" olarak tanımlanabileceği kanaatine ulaşılmıştır.

H.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

110 Mars Sinema'nın Adana, Adapazarı, Ankara, Antalya, Aydın, Denizli, Erzurum, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kayseri, Mersin ve Trabzon illerinde sinema salonları bulunmaktadır. Söz konusu hizmetin doğası gereği, sinema salonları ancak buldukları yerleşim birimlerindeki tüketicilerin talebini karşılamaktadırlar. Bir başka deyişle, tüketicilerin mesafe ve zaman kısıtı nedeniyle başka bir ile film izlemeye gitme olasılıklarının düşük olması, sinema salonlarının başka illerdeki potansiyel müşterilerin talebini karşılama ihtimalini oldukça azaltmaktadır. Bu

çerçeve, ilgili coğrafi pazar tanımında devralan şirketin faaliyet gösterdiği illerin dikkate alınması önem arz etmektedir.

120 Söz konusu devralma İstanbul ilinde gerçekleştiğinden ilgili coğrafi pazarın “İstanbul” ili olduğu varsayılmıştır. Ancak, İstanbul ilinin coğrafi özelliği dikkate alındığında, coğrafi pazarın Anadolu ve Avrupa yakası olarak iki farklı alana ayrılabilmesi sonucuna varılmıştır. Film üreticileri filmleri salonlara dağıtırken belirli bölgeler belirlemekte ve bu bölgelerde aynı filmin tekrar lisanslanarak gösterime verilmesinden kaçınılmaktadır. Bu alanların genişliği bölgenin nüfus yoğunluğuna, coğrafi özelliklerine, yerleşim biçimlerine ve ulaşım özelliklerine göre farklılık gösterebilmektedir. İstanbul ili baz alındığında ise coğrafi ve demografik özellikleriyle birlikte ulaşım olanakları düşünüldüğünde daha dar/ihtiyatlı bir pazar tanımı yapılarak İstanbul ili Avrupa Yakasının ayrı bir ilgili coğrafi pazar olarak değerlendirilebileceği kanaatine varılmıştır.

130 H.4. Değerlendirme

H.4.1. İşlemin Niteliği Açısından Yapılan Değerlendirme

1997/1 sayılı “Rekabet Kurulu’ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ”in 2(b) maddesine göre “Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi” teşebbüsler arası birleşme ve devralma olarak kabul edilmektedir.

Bildirime konu işlem, sinema salonu işletmeciliği alanında faaliyet gösteren Film Ofis’in Cevahir Alışveriş merkezinde işlettiği sinema salonundaki demirbaşların Mars Sinema tarafından devralınmasına ilişkindir³.

140 Bildirimi yapan taraf, söz konusu bildirim öncesinde, işlemin kira sözleşmesinin devrini içermemesi, dolayısıyla işletme hakkının devrini sağlamaması nedeniyle yeni bir kira sözleşmesi akdedilmeksizin işleme konu sinema salonlarının işletilmesinin söz konusu olamayacağını, bu nedenle işlemin bir devralma olmadığını belirterek Rekabet Kurumu 2. Daire Başkanlığının görüşünü almak üzere başvuruda bulunmuştur. Bu başvuru üzerine yapılan değerlendirme sonucunda, söz konusu işlemin, Rekabet Kurulunun konuya ilişkin değerlendirmeleri saklı kalmak üzere, 1997/1 sayılı Tebliğ’in 2. maddesi anlamında birleşme veya devralma sayılan hallerden biri olacağı görüşüne ulaşılmış, bu nedenle söz konusu işleme ilişkin olarak, 1997/1 sayılı Tebliğ’de öngörülen eşiklerin aşılması durumunda, Rekabet Kurumuna izin başvurusunda bulunulması gerektiği ilgili tarafa bildirilmiştir. Söz konusu işlem bir sinema salonunun yan hizmetleri ile birlikte işletilmesi için elverişli olan tüm demirbaşları içermektedir. Ayrıca, Mars Sinema ile St. Martins Şişli Gayrimenkul Yatırımcılığı Ticaret A.Ş.⁴ arasında yeni bir kira sözleşmesi imzalanması amacıyla, Film Ofis ile Şişli Kültür ve Ticaret Merkezi İşletme ve Ticaret A.Ş. arasındaki kira sözleşmesinin fesh edildiği dikkate alındığında işlemin amacının devir özelliği taşıdığı ortaya çıkmaktadır.

³ Devir işlemi yalnızca maddi duran varlıkları kapsamaktadır. Sinema filmlerinin gösterimine ilişkin herhangi bir fikri mülkiyet hakkı devri söz konusu değildir.

⁴ Bildirim Formu’nda Cevahir İnşaat Sanayi Turizm ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.’nin hisselerinin tamamının St. Martins Şişli Gayrimenkul Yatırımcılığı Ticaret A.Ş. tarafından devralındığı bilgisine yer verilmiştir.

160 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde "... kontrol, ayrı ayrı ya da birlikte, fiilen ya da hukuken bir teşebbüs üzerinde belirleyici etki uygulama olanağını sağlayan haklar, sözleşmeler veya başka araçlarla ve özellikle bir teşebbüsün malvarlığının tamamı veya bir kısmı üzerinde mülkiyet veya işletilmeye müsait bir kullanma hakkıyla veya bir teşebbüsün organlarının oluşumunda veya kararları üzerinde belirleyici etki sağlayan haklar veya sözleşmelerle meydana getirilebilir..." şeklinde yer alan ifade ile malvarlığı mülkiyeti devrinin kontrol değişikliğine yol açacağı vurgulanmaktadır.

Rekabet Kurulu'nun 31.1.2008 tarihli ve 08-09/107-35 sayılı kararında da sadece malvarlığı devri bir devralma olarak nitelendirilmiştir.

Bu bilgiler doğrultusunda başvuru konusu işlemin, bir teşebbüsün işletilmeye müsait malvarlığının devredilmesi niteliğini taşıması nedeniyle, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (b) bendi kapsamında bir devralma işlemi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

170 H.4.2. Bildirim Yükümlülüğü Açısından Yapılan Değerlendirme

1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesi "*Bu Tebliğ'in 2. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmama bile toplam cirolarının 25 milyon YTL'yi aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur*" demek suretiyle hangi tür birleşme ya da devralma işlemlerinin Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olduğunu belirlemektedir.

180 Mars Sinema'nın 2009 yılı Türkiye cirosu (.....) TL'dir. Bu ciro içinde İstanbul ilinde elde edilen ciro yaklaşık olarak (.....) TL'dir. Film Ofis'in 2009 yılı Cevahir Şubesi cirosu ise (.....) TL'dir. Devralma işleminin temel konusu sinema salonu hizmetleri olmakla birlikte, reklamcılık ve büfe işletmeciliği hizmetlerinin temel sinema salonu hizmetlerine bağlı olarak ortaya çıkan hizmetler olarak değerlendirilmesi ve bu hizmetler için kullanılan demirbaşların da söz konusu devralma işlemi kapsamında devredilen demirbaşlar arasında yer alması nedeniyle, bu hizmetlerden elde edilen gelirler de 17.6.2005 tarih ve 05-40/556-135 sayılı Rekabet Kurulu kararına da paralel olarak, ciro hesaplamasında dikkate alınmıştır. Sonuç olarak söz konusu iki şirketin İstanbul ilindeki cirolarına bakıldığında toplamın 1997/1 sayılı Tebliğ'de öngörülen ciro eşliğini aştığı görülmektedir.

190 1997/1 sayılı Tebliğ'de öngörülen pazar payı eşğine ilişkin olarak da İstanbul bazında bir değerlendirme yapılmış ayrıca İstanbul'un her iki yakasına ilişkin bilgilere de aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 2: Mars Sinema 2009 Yılı İstanbul İli Pazar Payı Bilgisi⁵

İstanbul İli	Avrupa Yakası			Anadolu Yakası			İstanbul Toplam		
	Sinema Sayısı	Ekran Sayısı	Koltuk Sayısı	Sinema Sayısı	Ekran Sayısı	Koltuk Sayısı	Sinema Sayısı	Ekran Sayısı	Koltuk Sayısı
Mars Sinema	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Cevahir	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yaka Toplamı	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Pazar Payları (%)									
Mars Sinema	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Cevahir	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam Yaka Pazar Payı	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

200 Yukarıdaki tablodan Mars Sinema ve Cevahir Sinemasının sinema, ekran ve koltuk sayısı baz alındığında oluşan Avrupa yakası, Anadolu yakası ve İstanbul ili toplam pazar paylarının 1997/1 sayılı Tebliğ’de öngörülen %25’lik pazar payı eşiğini aşmadığı görülmektedir. Bu bilgilere ek olarak taraflardan izleyici adedi ve gişe geliri açısından pazar payları talep edilmiş, belirtilen kriterlere göre il bazında veri elde edilmesinin çeşitli nedenlerden dolayı zor olduğu, Avrupa ve Anadolu yakalarına ilişkin böyle bir bilgiyi sağlamanın eldeki verilerle mümkün olmadığı ifade edilmiştir. İstanbul ili genelindeki verilere ise İstanbul’un Türkiye toplamının yaklaşık %40’ına tekabül ettiği varsayılarak ulaşıldığı belirtilmiştir. Buna göre, Mars Sinema’nın ve Cevahir Sinemasının izleyici adedi bazında İstanbul ili pazar payları sırasıyla %(.....) ve %(.....); gişe geliri bazında İstanbul ili pazar payları ise sırasıyla 210 %(.....) ve %(.....)’dır. Bu bilgiler ışığında, 1997/1 sayılı Tebliğ’de öngörülen eşikler aşıldığı için devralma işleminin izne tabi bir devralma işlemi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

H.4.3. 4054 Sayılı Kanun’un 7. Maddesi Açısından Değerlendirme

220 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesinin “Bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır” hükmü uyarınca bir pazarda hakim durum yaratan ya da mevcut bir hakim durumu güçlendiren ve

⁵ Bildirime konu işlemin taraflarınca, tabloda yer verilen pazar payı tahminlerinin tamamıyla şirketlerin kendi imkânları çerçevesinde ve sınırlı bilgiler kapsamında yapıldığı, bununla birlikte rakiplerin pazar paylarına ilişkin bir çalışmalarının bulunmadığı belirtilmiştir.

bunun sonucunda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasına yol açan birleşme ve devralmalar yasaklanmaktadır.

230 Bu işlem, devralan tarafın da devreden taraf gibi sinema salonu işletmeciliği pazarında faaliyet gösteriyor olmasından dolayı yoğunlaşma doğurucu bir işlem olarak değerlendirilmelidir. Tarafların izleyici adedi bazında İstanbul ilinde tahmini pazar paylarının toplam %(.....); gişe geliri bazında İstanbul ilinde tahmini pazar paylarının ise toplam %(.....) olduğu dikkate alındığında işlemin hâkim durum yaratmayacağı ortaya çıkmaktadır.

Bunlara ilaveten, sinema salonu açmak için hiçbir yasal engelin olmadığı ve yeni açılan sinema salonlarının sayısının hızla çoğaldığı, yeni açılan birçok alışveriş merkezinde sinema komplekslerinin faaliyete başladığı, proje halindeki alışveriş merkezlerinin de çoğunun bünyelerinde sinema salonlarını ihtiva ettiği düşünüldüğünde sinema salonu sayısının daha da artacağı anlaşılmaktadır. Bu nedenlerle, işlem sonrasında hâkim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin söz konusu olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

240 I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.